

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 190/06-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránya a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť V., a. s., so sídlom K., zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 2088/02 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo V., a. s., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 2088/02 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2006 doručená sťažnosť V., a. s., so sídlom K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci výkonu exekúcie oprávnenej V., a. s., K., proti povinnému K. Š., S., o vymoženie peňažnej pohľadávky vo výške 2 357 669 Sk vedenom pod sp. zn. 9 Er 2088/02.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že je účastníčkou exekučného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 Er 2088/02 v postavení oprávnenej. Povinný je zmenkovým avalistom. Exekučným titulom je zmenkový platobný rozkaz č. k. 4 Zm 74/02-11 z 11. júla 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 3. októbra 2002 v časti istiny, príslušenstva a 1/3 % zmenkovej sumy. Výrok o trovách konania nadobudol právoplatnosť 15. októbra 2002. Na základe tohto exekučného titulu podala sťažovateľka ako oprávnená návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi JUDr. R. T., ktorý požiadal okresný súd o udelenie poverenia a následne vydal upovedomenie o začatí exekúcie. Dňa 13. februára 2003 podal povinný námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie, ktoré boli doručené okresnému súdu na rozhodnutie. V sťažnosti sa uvádza, že do podania sťažnosti nebolo o námietkach povinného okresným súdom rozhodnuté. Predmetné konanie trvá už od roku 2002. Exekučná vec nebola dosiaľ skončená. Podľa názoru sťažovateľky dĺžka tohto konania je vzhľadom na zložitosť konania neprimeraná, keďže zmenkový platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť pred viac ako 3,5 rokom.

Sťažovateľka si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 750 000 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zdôvodnila tým,

že od podania návrhu na vykonanie exekúcie nie je doteraz pohľadávka oprávnenej zo zmenkového platobného rozkazu č. k. 4 Zm 74/02-11 vymožená, čo u nej vyvoláva stav právnej neistoty.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľka v tom, že od 18. novembra 2002 (podaný návrh na vykonanie exekúcie) nebola peňažná pohľadávka oprávnenej doteraz uspokojená a nebolo rozhodnuté o námietkach povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti V., a. s. (...), na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj právo na prejednanie jej vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 9 Er 2088/02 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava prikazuje Ústavný súd Slovenskej republiky, aby v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 9 Er 2088/02 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Obchodnej spoločnosti V., a. s. (...) Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 750 000,- Sk (...), ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť spoločnosti V., a. s. (...) náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. Š. K. (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu, ktorá vo svojom vyjadrení z 10. júla 2006 uviedla prehľad vykonaných úkonov a podľa názoru podpredsedníčky okresného súdu okresný súd konal priebežne s ohľadom na vybavovanie ďalšieho množstva vecí, čomu zodpovedali aj úkony súdu

vo veci. Konanie sa predlžovalo najmä čakaním na právoplatné rozhodnutie vo veci krajského súdu sp. zn. 4 Cb 1304/02.

Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 10. júla 2006 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania. Právny zástupca sťažovateľky v podaní z 24. júla 2006 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Podľa jeho názoru došlo k priet'ahom v exekučnom konaní a tento priet'ah trvá. Konanie na krajskom súde vedené pod sp. zn. 4 Cb 1304/02 nie je podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľky dôvodom na odklad exekúcie na majetok povinného.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 190/06-11 z 21. júna 2006 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 36 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 9 Er 2088/02, v rámci ktorého namieta sťažovateľ zbytočné prietahy možno hodnotiť ako konanie, ktoré je zložité na dokazovanie. V konaní bolo potrebné čakať na rozhodnutie krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 1304/02 o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu.

V rámci skúmania druhého kritéria (správanie sa účastníkov konania) ústavný súd nezistil také zavinené správanie sťažovateľa, ktorým by prispel k celkovej dĺžke konania.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 Er 2088/02 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 18. novembra 2002 oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie.

Dňa 26. novembra 2002 požiadal súdny exekútor JUDr. R. T. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Dňa 10. decembra 2002 okresný súd udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie.

Dňa 28. januára 2003 súdny exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie.

Dňa 11. februára 2003 boli okresnému súdu doručené námietky povinného proti exekúcii.

Dňa 13. februára 2003 boli súdnemu exekútorovi doručené námietky povinného proti exekúcii.

Dňa 19. februára 2003 okresný súd vyzval povinného na preukázanie zaplatenia čiastky 3 193 637 Sk.

Dňa 21. februára 2003 súdny exekútor doručil exekučný spis okresnému súdu na rozhodnutie o námietkach.

Dňa 12. marca 2003 boli okresnému súdu doručené doklady, ktorými povinný preukazoval zaplatenie sumy 3 193 637 Sk.

Dňa 8. apríla 2003 okresný súd vyzval súdneho exekútora, aby sa vyjadril k dokladom, ktorými povinný preukazuje zaplatenie sumy vo výške 3 193 637 Sk.

Dňa 28. mája 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie oprávnenej k námietkam povinného.

Dňa 2. júna 2003 okresný súd požiadal o stanovisko súdneho exekútora, oprávnenú a právneho zástupcu povinného.

Dňa 10. júna 2003 bolo okresnému súdu doručené stanovisko súdneho exekútora k námietkam povinného.

Dňa 30. júna 2003 bolo okresnému súdu doručené oznámenie súdneho exekútora, v ktorom sa uvádza, že nevie podať stanovisko k platbám, ktoré v minulosti boli zasielané zo strany povinného oprávnenej ani k pohľadávkam, ktoré majú voči sebe a nie sú vyrovnané.

Dňa 8. októbra 2003 bol povinný vyzvaný okresným súdom na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky.

Dňa 14. októbra 2003 podpredsedníčka okresného súdu odpovedala oprávnenej na jej sťažnosť na prieťahy v konaní, v ktorej sa uvádza, že sťažnosť nepovažuje za dôvodnú.

Dňa 12. novembra 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť povinného o oslobodenie súdneho poplatku za námietky proti exekúcii.

Dňa 18. novembra 2003 povinný doplnil svoju žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku za námietky proti exekúcii.

Dňa 22. decembra bola okresnému súdu doručená žiadosť povinného o vrátenie zmenky z 24. mája 2000.

Dňa 12. januára 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu oprávnenej k listu povinného – žiadosť o vrátenie zmenky.

Dňa 30. januára 2004 okresný súd zaslal povinnému tlačivo – potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch za účelom oslobodenia od platenia súdneho poplatku.

Dňa 4. marca 2004 bola okresnému súdu zaslaná na vedomie odpoveď povinného na list právneho zástupcu oprávnenej z 9. januára 2004.

Dňa 15. marca 2004 právny zástupca povinného doručil okresnému súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 30. apríla 2004 okresný súd požiadal Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) o vyjadrenie k tvrdeniu povinného, že v zákonnej lehote podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, o ktorých doteraz nebolo rozhodnuté a taktiež požiadal aj o fotokópiu doručky o prevzatí zmenkového platobného rozkazu povinným.

Dňa 30. apríla 2004 okresný súd urgoval povinného na zaslanie vyplneného potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 8. júna 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie krajského súdu, v ktorom sa uvádza, že o námietkach žalovaného v 1. a 2. rade nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté a súdny spis bol prevedený do registra Cb pod sp. zn. 4 Cb 1304/02.

Dňa 10. novembra 2004 okresný súd dožiadal krajský súd o zaslanie právoplatného rozhodnutia o námietkach žalovaného v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 11. februára 2005 okresný súd urgoval krajský súd o zaslanie právoplatného rozhodnutia o námietkach žalovaného v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 18. februára 2005 povinný podal na okresnom súde žiadosť o zastavenie exekučného konania.

Dňa 16. mája 2005 okresný súd opäť urgoval krajský súd o zaslanie právoplatného rozhodnutia o námietkach žalovaného v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 20. septembra 2005 bolo okresnému súde doručené oznámenie krajského súdu, v ktorom sa uvádza, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o námietkach žalovaných v 1. a 2.

Dňa 20. decembra 2005 okresný súd opäť urgoval krajský súd o zaslanie právoplatného rozhodnutia o námietkach žalovaného v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 20. decembra 2005 bol v spise urobený úradný záznam, ktorý obsahuje vyjadrenie vyššieho súdneho úradníka Mgr. P. M., v ktorom sa uvádza, že rozhodnutie krajského súdu o námietkach žalovaných v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu je potrebné na rozhodnutie o námietkach proti exekúcii a námietkach proti trovám exekúcie.

Dňa 11. januára 2006 okresný súd vyzval povinného na aktuálne zdokladovanie pomerov pre rozhodnutie na oslobodenie od súdnych poplatkov, taktiež zdokladovanie príjmu z pracovnej činnosti vrátane prípadnej účasti na podnikaní právnickej osoby, zdokladovanie vlastníctva nehnuteľností. Za tým účelom bolo povinnému zaslané potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 11. januára 2006 okresný súd vyzval likvidátorku spoločnosti F., s. r. o. v likvidácii, aby oznámila, či je povinný v pracovnom pomere v tejto spoločnosti. Zároveň bola likvidátorka vyzvaná na zaslanie prehľadu o príjme povinného za roky 2004 a 2005 a účtovnej závierky spoločnosti za roky 2003, 2004 a 2005.

Dňa 11. januára 2006 bol v spise urobený úradný záznam, v ktorom sa uvádza, že telefonicky bolo zistené na krajskom súde, že o námietkach žalovaných v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté. Spis krajského súdu sp. zn. 4 Cb 1304/02 bol zaslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o odvolaní voči uzneseniu krajského súdu o zaplatení súdneho poplatku za námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 11. januára 2006 okresný súd požiadal krajský súd o zapožičanie spisu krajského súdu sp. zn. 4 Cb 1304/02 obratom po jeho vrátení z najvyššieho súdu. Ak to nebude

možné, požiadal okresný súd o vyhotovenie kópií námietok žalovaných v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 30. januára 2006 bolo okresnému súdu doručené potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch povinného.

Dňa 24. februára 2006 bol v spise urobený úradný záznam, v ktorom sa uvádza, že telefonicky bolo zistené, že spis sp. zn. 4 Cb 1304/02 sa vrátil z najvyššieho súdu krajskému súdu, avšak zapožičanie tohto spisu nie je možné, pretože je potrebné rozhodnúť o námietkach žalovaných v 1. a 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Dňa 16. marca 2006 bol spis krajského súdu sp. zn. 4 Cb 1304/02 zapožičaný okresnému súdu.

Dňa 4. apríla 2006 sa v spise nachádza úradný záznam, v ktorom sa uvádza, že pracovníčka krajského súdu žiadala o urýchlené vrátenie spisu sp. zn. 4 Cb 1304/02, nakoľko vo veci bolo podané odvolanie a spis je potrebné predložiť najvyššiemu súdu.

Dňa 4. apríla 2006 bol spis sp. zn. 4 Cb 1304/02 vrátený krajskému súdu.

Dňa 9. mája 2006 okresný súd zamietol námietky povinného proti exekúcii.

Dňa 7. júna 2006 bol okresnému súdu doručený návrh povinného na odklad exekúcie.

Dňa 29. júna 2006 okresný súd povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4 Cb 1304/02.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 Er 2088/02 zistil, že konaním okresného súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu úkonov, tieto boli vykonávané priebežne a boli účelné. Z dôvodu podania námietok proti upovedomeniu o začatí exekúcie povinným, v ktorých sa odvolával na to, že nebolo dosiaľ rozhodnuté o jeho námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu v konaní vedenom sp. zn. 4 Zm 74/02 (4 Cb 1304/02), okresný súd na to, aby mohol rozhodnúť o ďalšom postupe v exekúcii, teda či má námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie zamietnuť a pokračovať v exekúcii, alebo im vyhovieť a exekúciu zastaviť, musel vyčkať na rozhodnutie krajského súdu o námietkach žalovaných v 1. a 2. rade proti

zmenkovému platobnému rozkazu. V súlade s § 36 ods. 5 Exekučného poriadku exekúciu nebolo možné prerušiť. Preto bolo potrebné, aby okresný súd vyčkal na rozhodnutie krajského súdu, od ktorého závisel ďalší postup v rámci exekučného konania. K dĺžke exekučného konania na okresnom súde prispela nutnosť pravidelne zisťovať, či krajský súd už rozhodol o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu. Teda predĺženie exekučného konania vedeného pod sp. zn. 9 Er 2088/02 okresný súd nespôsobil. V súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný petitom sťažnosti, a keďže sťažovateľ nenamietal postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 1304/02, ale namietal iba postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 2088/02, ústavný súd sa z tohto dôvodu nezaoberal postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 1304/02, ale iba postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 2088/02.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2006